

**ПЛАН УДОСКОНАЛЕННЯ НАДАДАННЯ
ОСВІТНЬОЇ ПОСЛУГИ В МОСТІВСЬКІЙ
ОБ'ЄДНАНІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
(2019 – 2023 рр.)**

Зміст

Вступ	3
Методологія розробки Плану удосконалення послуги	4
1. Базове дослідження.	6
1.1. Реформа «Нова українська школа»: огляд законодавства	6
1.2. Діагностика поточної ситуації з надання освітньої послуги в Мостівській ОТГ Миколаївської області	8
1.3. Результати опитування основних учасників освітнього процесу в Мостівській ОТГ	18
1.4. SWOT аналіз надання освітньої послуги в Мостівській ОТГ	24
2. Бачення освітньої послуги в Мостівській ОТГ	27
3. Визначення стратегічних та операційних цілей. Перелік проектів	27
4. Показники результативності	31
5. План дій	32
6. Моніторинг реалізації Плану удосконалення послуги	34
Додатки	38
Додаток А. Таблиці до діагностики поточної ситуації	
Додаток В. Анкети	
Додаток С.1. Результати опитування думки батьків	
Додаток С.2. Результати опитування думки педагогічних працівників	
Додаток С.3. Результати опитування думки дітей	
Додаток D. Картки проектів	
Додаток Е. Склад робочої групи	

ВСТУП

У процесі децентралізації відбулося розширення як повноважень ОТГ у забезпеченні повсякденних потреб своїх мешканців, так і ресурсів на їх реалізацію. Зросла і відповідальність органів місцевого самоврядування за якість надання публічних послуг. Проте у ОТГ досі не має розуміння що слід розуміти під послугами, яких вони є видів, які особливості їх надання, з яких джерел їх потрібно фінансувати і який кінцевий результат вони повинні отримати. Досить часто процес децентралізації розглядається як певний перерозподіл обов'язків з надання послуг серед різних адміністративних органів.

Мостівська ОТГ, яка утворена у 2016 р. має суттєві проблеми з наданням освітніх послуг. При відносно високому кадровому потенціалі, низькими є показники зовнішнього незалежного оцінювання. Крім того, трудові колективи закладів освіти не є достатньо згуртованими, захищають насамперед інтереси своїх закладів, не враховуючи при цьому пріоритетність завдань, які постали перед сферою освіти ОТГ в цілому та ігноруючи загрози. Досить пасивними є і батьки.

Проблемою сфери освіти Мостівської ОТГ, яка потребує значних капіталовкладень, є матеріально-технічний стан закладів освіти. Так, Мостівський НВК розташований у пристосованих приміщеннях колишнього панського маєтку, частина Лідіївської школи у будинку культури, село Олександрівка потребує відкриття власного дитячого садочка. Типовою є лише Сухобалківська школа, але вона потребує капітального ремонту.

Розробка Плану удосконалення освітньої послуги (SPID) Мостівській ОТГ дасть можливість :

- Проаналізувати поточну ситуацію в частині надання конкретно обраної послуги для розробки;
- Зібрати та систематизувати дані та документи, яку регулюють надання послуги. Оцінити її якість та системність;
- Визначити основні цілі щодо перспективи розвитку послуги, напрями її удосконалення;
- Зробити прогноз результатів та розробити індикатори, які можна виміряти, для відстеження прогресу;
- Запровадити діяльність з метою покращення контексту надання послуги;
- Відслідковувати успішності/неуспішності надання послуг;
- Забезпечити постійний зв'язок між громадянами та місцевою владою/постачальниками послуг.

План покращення послуг Мостівської ОТГ сформований на 2019 – 2023 рр. був розроблений у рамках проекту DOBRE на основі методики,

запропонованої Програмою «Децентралізація приносить кращі результати» Добре та напрацювань в рамках проекту.

SDIP враховує: результати діагностики громади, які напрацьовані під час підготовки Стратегічного плану Мостівської ОТГ, висновки з дослідження якості життя 2018, Стратегічний план Мостівської ОТГ та результати напрацювань робочої групи, затвердженої наказом відділу освіти Мостівської ОТГ (Додаток Е). Окрім того, SDIP враховує пропозиції, депутатів, молодіжної ради, дітей, їх батьків та органів місцевого самоврядування.

МЕТОДОЛОГІЯ РОЗРОБКИ ПЛАНУ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОСЛУГИ

Методологія розробки SPID запропонована програмою «Децентралізація приносить кращі результати» Добре з урахуванням досвіду Global Communitates та презентована на тренінгу, де спільно представники громад, експерти та консультанти розробили етапи формування SPID у громаді.

I етап – аналіз існуючої ситуації та виявлення проблем у громаді з наданням цієї послуги.

II етап – визначення стратегічних цілей/ напрямів, результатів та індикаторів.

III етап - розробка плану дій/довго- середньо та короткострокові проекти, впровадження та технічне забезпечення.

IV етап – Розробка системи Моніторингу & Оцінка, Індикаторів результативності

Концепція формування SPID передбачала відповіді на ключові питання в послугі, яку обрала громада :

- Де ми зараз?
- Де ми хочемо бути?
- Як ми можемо там опинитись?
- Як ми можемо забезпечити успіх?

Формування SDIP здійснювалося поетапно та із застосуванням партисипативних методів через проведення засідань робочої групи.

Робочий план засідань робочої групи

11 липня 2018 р.	Обстеження , I засідання робочої групи Мостівської ОТГ
23 липня 2018 р.	II засідання робочої групи: Аналіз існуючої ситуації в Мостівській ОТГ з надання освітньої послуги . Виявлення проблем у громаді з наданням цієї послуги.
30 липня 2018 р.	III засідання робочої групи: SWOT аналіз. Визначення стратегічних цілей та заходів для їх реалізації.
10 серпня 2018 р.	IV засідання робочої групи. Розробка плану дій/довгосередньо та короткострокові проекти,.
21 серпня 2018 р.	V засідання робочої групи : Розробка системи Моніторингу & Оцінка, Індикаторів результативності.
10 жовтня 2018 р.	VI засідання робочої групи: Презентація фінальної версії Планк

Максимально можливо широко залучалися різні місцеві групи інтересів, вивчалися напрацьовані Стратегії та плани, результати соціологічного опитування. Такий підхід повинен в майбутньому слугувати гарантією підтримки мешканців у вирішенні питань, пов'язаних з реалізацією повноважень місцевого самоврядування в частині реалізації освітньої послуги для населення.

Для розробки Плану удосконалення послуги, використовувався понятійний апарат у якому зафіксовані поняття послуга, надавач послуги, план покращення послуги.

Під **послугою** розуміється результат безпосередньої взаємодії надавача та споживача послуг, тобто результат діяльності надавача послуг щодо задоволення потреб їхнього споживача.

Послуги, що надаються органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, які перебувають в їх управлінні, становлять сферу **публічних послуг**.

Надавач послуги – підприємство або кілька підприємств, організацій, які вповноважені надавати послугу.

План удосконалення надання послуги (SDIP) - це всеохоплюючий інструмент для управління та удосконалення освітньої послуги в Мостівській ОТГ шляхом визначення послідовних зв'язків між громадянами, органами місцевої влади та постачальниками послуги.

У розробці SDIP Мостівської ОТГ взяли участь члени робочої групи, експерти Добре Маїс Ваноян, Максим Бурдавіцин, Наталія Сафронова, консультант – Наталія Морозюк.

1. БАЗОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Реформа «Нова українська школа»: огляд законодавства

Нова українська школа – це ключова реформа Міністерства освіти і науки. Головна мета – створити школу, у якій буде приємно навчатись і яка даватиме учням не тільки знання, як це відбувається зараз, а й вміння застосовувати їх у житті. НУШ – це школа, до якої приємно ходити учням. Тут прислухаються до їхньої думки, вчать критично мислити, не боятись висловлювати власну думку та бути відповідальними громадянами. Водночас батькам теж подобається відвідувати цю школу, адже тут панують співпраця та взаєморозуміння.

З прийняттям 5 вересня 2017 р. нового Закону «Про освіту» в Україні розпочалася імплементація змін у життя. Ст. 3 цього нормативно-правового акту (як і Конституція України) гарантує кожному право на якісну та доступну освіту, а також рівні умови доступу до освіти.

Невід’ємними складниками системи освіти є: дошкільна освіта; повна загальна середня освіта; позашкільна освіта. Метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок. Діти старшого дошкільного віку обов’язково охоплюються дошкільною освітою відповідно до стандарту дошкільної освіти.

Органи місцевого самоврядування створюють умови для здобуття дошкільної освіти шляхом:

- формування і розвитку мережі закладів освіти;
- замовлення підготовки педагогічних працівників;
- реалізації освітніх програм неформальної освіти для батьків;
- проведення інших заходів.

Метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Повна загальна середня освіта має три рівні освіти:

- початкова освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п’ять років;
- профільна середня освіта тривалістю три роки.

Початкова, базова середня і профільна середня освіта можуть здобуватися в окремих закладах освіти або у структурних підрозділах однієї юридичної особи (закладу освіти).

Здобуття профільної середньої освіти передбачає два спрямування:

академічне - профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, і поглибленого вивчення окремих предметів з урахуванням здібностей та освітніх потреб здобувачів освіти з орієнтацією на продовження навчання на вищих рівнях освіти;

професійне - орієнтоване на ринок праці профільне навчання на основі поєднання змісту освіти, визначеного стандартом профільної середньої освіти, та професійно орієнтованого підходу до навчання з урахуванням здібностей і потреб учнів.

Для забезпечення територіальної доступності повної загальної середньої освіти органи місцевого самоврядування створюють і утримують мережу закладів освіти та їхніх філій.

Кожна особа має право здобувати початкову та базову середню освіту в закладі освіти (його філії), що найбільш доступний та наближений до місця проживання особи.

Право особи здобувати початкову та базову середню освіту у державному або комунальному закладі освіти (його філії), за яким закріплена територія обслуговування, на якій проживає ця особа, гарантується, що не обмежує право особи обрати інший заклад освіти.

Метою позашкільної освіти є розвиток здібностей дітей та молоді у сфері освіти, науки, культури, фізичної культури і спорту, технічної та іншої творчості, здобуття ними первинних професійних знань, вмінь і навичок, необхідних для їх соціалізації, подальшої самореалізації та/або професійної діяльності. Органи місцевого самоврядування створюють умови для доступності позашкільної освіти шляхом формування, утримання та розвитку мережі закладів позашкільної освіти відповідно до освітніх, культурних, духовних потреб та запитів населення.

На черзі – ухвалення нового закону «Про загальну середню освіту», в якому буде більш детально розкрито зміни, та затвердження нового Державного стандарту початкової освіти.

1.2. Діагностика поточної ситуації з надання освітньої послуги в Мостівській ОТГ Миколаївської області

Загальна інформація про Мостівську ОТГ

Мостівська ОТГ розташована у Миколаївській області на півдні Доманівського району (площа громади 334,18 км²). Від районного центру у Доманівці Мостове відділяє 25 км загалом проїзної дороги, до обласного центру Миколаїв приблизно 100 км. Найдалі від центру громади проживають мешканці Іванівки (19 км) та Шевченка (18 км).

Мостівська ОТГ утворена у 2016 р. Рішення про об'єднання трьох громад (Мостове, Суха Балка та Олександрівка) було ухвалене у вересні 2016, а вибори пройшли 11 грудня 2016. Кількість населених пунктів, які увійшли до ОТГ – 15: Мостове, Чернігівка, Миколаївка, Першотравнівська, Червона Поляна, Веселе, Шевченко, Дворянка, Суха Балка, Лідіївка, Іванівка, Ізбашівка, Олександрівка, Грибоносове, Івано-Федорівка.

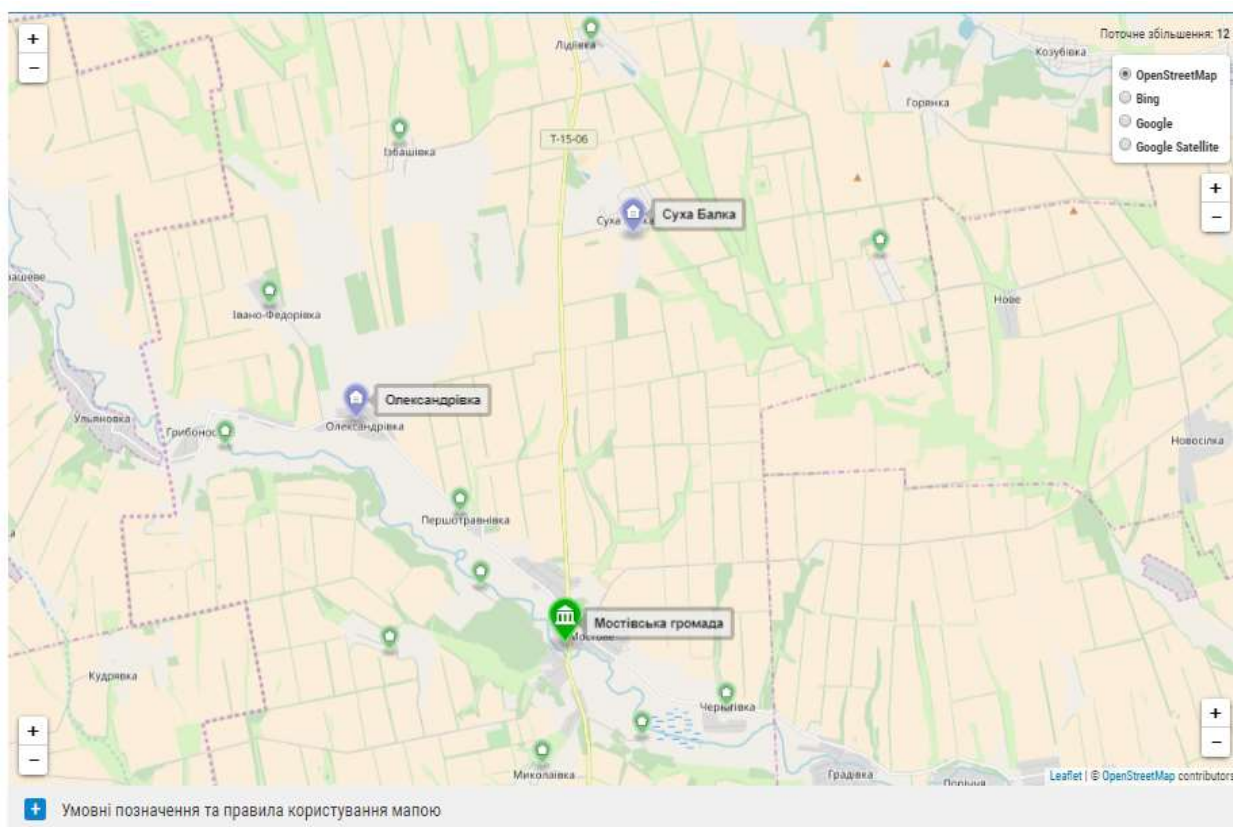

Рис. 1. Карта Мостівської ОТГ Миколаївської області

ОТГ є одним із найменших в Україні – загальна чисельність населення ОТГ 3990 осіб, половина з них мешкає в Мостовому. Територія громади є

малозаселеною (середня щільність населення, яке проживає на її території становить всього 12 осіб/кв.км як в Поліській зоні). Така ситуація вимагає збереження існуючої мережі освітніх закладів, навіть, у разі їх недоукомплектування.

В Мостівській громаді висока частка у структурі населення дітей вказує на гарний демографічний потенціал для розвитку освітньої сфери (порівняно з Миколаївською областю та Україною в цілому). З 3990 осіб населення 18,3 % або 731 особи це діти, з них шкільного віку – 476, дошкільного віку (від 1 до 6 років) – 255 (рис. 2)

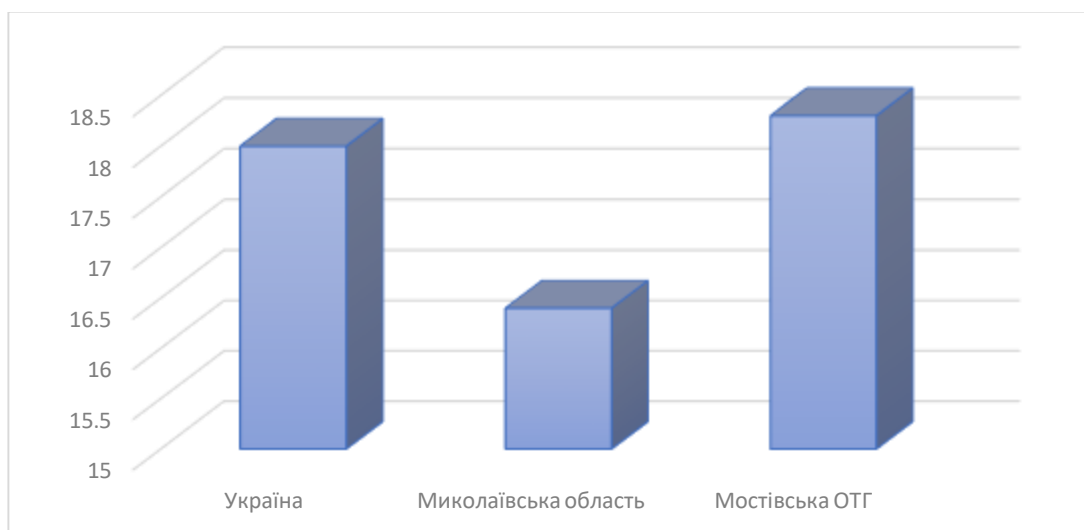

Рис. 2. Частка осіб дошкільного та шкільного віку у загальній структурі населення, %

Загрозою для освітньої галузі є скорочення населення, яке є наразі незначним (лише 37 осіб в рік), але через специфічні соціально-економічні умови може прискоритися. Слід звернути увагу, що більшість мешканців міцно пов'язана з громадою (у 85,3% домогосподарств усі мешканці пов'язують свою життєву активність із громадою), більшість (приблизно 65%) не має бажання переїжджати. З цього можна з впевненістю зробити висновок, що при створенні сприятливих умов проживання, ОТГ може зберегти і, навіть, примножити свій освітній та демографічний потенціал.

Загальна інформація про заклади освіти ОТГ

На території громади розташовується 7 закладів освіти, а саме: 1 навчально-виховний комплекс (входить школа I-III ступеня та дошкільний підрозділ), 3 заклади дошкільної освіти, 1 школа I-III ступеня, 2 школи – I-II ступеня (табл. 1 та 2).

Таблиця 1 – Загальна характеристика закладів загальної середньої освіти Мостівської ОТГ

Назва закладу	Кількість дітей	Кількість класів	Середня наповнюваність класів	Населені пункти, які обслуговує
Мостівський навчально-виховний комплекс (шкільний підрозділ)	282	15	18,8	Мостове, Миколаївка, Першотравнівська, Веселе, Олександрівка (підвозяться)
Суходобківська ЗОШ I-III ст.	89	11	8,1	Суходобка, Іванівка
Лідиївська ЗОШ I-II ст.	58	9	5,4	Лідиївка
Олександрівська ЗОШ I-II ст.	47	6	7,8	Олександрівка, Грибоносівка, Івано-Федорівка

За даними відділу освіти Мостівської ОТГ

Таблиця 2 – Прогнозована кількість учнів на 2019 – 2022 рр.

Назва закладу	Навчальні роки		
	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Мостівський навчально-виховний комплекс (шкільний підрозділ)	295	292	289
Суходобківська ЗОШ I-III ст.	92	88	88
Лідиївська ЗОШ I-II ст.	50	49	52
Олександрівська ЗОШ I-II ст.	53	56	58

За даними відділу освіти Мостівської ОТГ

Проблемою для громади є відсутність дитячого садочка в Олександрівці та підвіз дітей з цього населеного пункту в дошкільні заклади, які розташовані в Мостовому. В інших населених пунктах ситуація з рівень охоплення дітей дошкільною освітою досить високий – у Мостовому 68 %, Лідіївці – 81 %, Сухій Балці -72 %.

**Таблиця 3 – Загальна характеристика закладів дошкільної освіти
Мостівської ОТГ**

Назва закладу	Кількість груп	Кількість дітей	Середня наповнюваність групи	Населені пункти, які обслуговує
Мостівський навчально-виховний комплекс (дошкільний підрозділ)	2	37	18,5	<u>Мостове</u> , Миколаївка, Першотравнівка, Олександрівка (підвозяться)
Мостівський ДНЗ	3	58	19,3	Мостове, Миколаївка, Першотравнівка, Олександрівка (підвозяться)
Лідіївська ДНЗ	1	22	22	Не підвозяться
Сухобалківський ДНЗ	2	31	15,5	<u>Іванівка</u>

Стан доріг також є однією з проблемою, яка ускладнює розвиток освітньої галузі. Для підвезення учнів до місць навчання, втілюється програма «Шкільний автобус». Всього підвозиться 166 дітей, для підвезення задіяно 4 одиниці техніки, з них 2 шкільні автобуси, 1 орендований автобус та 1 мікроавтобус. Проблема з підвозом є у Мостівському НВК, так як до НВК та Мостівського ДНЗ підвозиться 135 дітей, а посадочних місць у автобусі та маршрутці всього 43.

Поза межами ОТГ найближчі заклади освіти розташовані в смт. Доманівка, у т.ч. 2 опорні школи та заклад позашкільної освіти. За межі громади діти в заклади освіти не їздять.

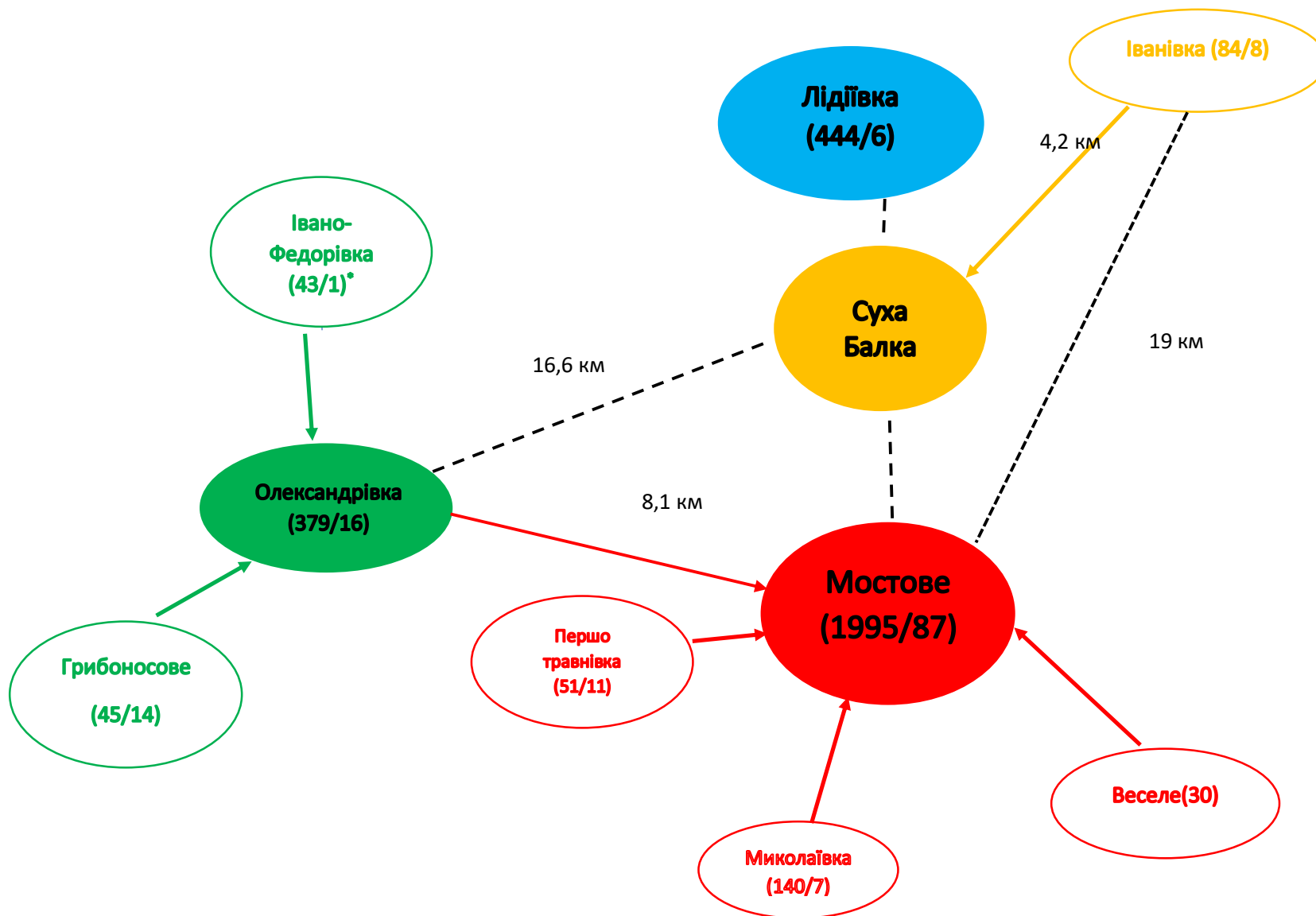

Рис. 3. Схема підвозу дітей в Мостівській ОТГ до освітніх закладів

* Загальна кількість населення/кількість дітей, що підвозиться до закладів освіти

Якість навчального процесу та його зміст

В Україні основний показник, який визначає якість освітніх послуг є результати зовнішнього незалежного оцінювання, які для Мостівської ОТГ наведено в додатку А.1.

Випускники Мостівської ОТГ мають низький рівень знань, на що вказують бали по ЗНО. Найкритичніша ситуація з математикою, де лише 6 % учнів долає 120-бальний поріг, а 65 % не долають мінімальний поріг. Негативною є тенденція з природничими предметами – фізикою і хімією.

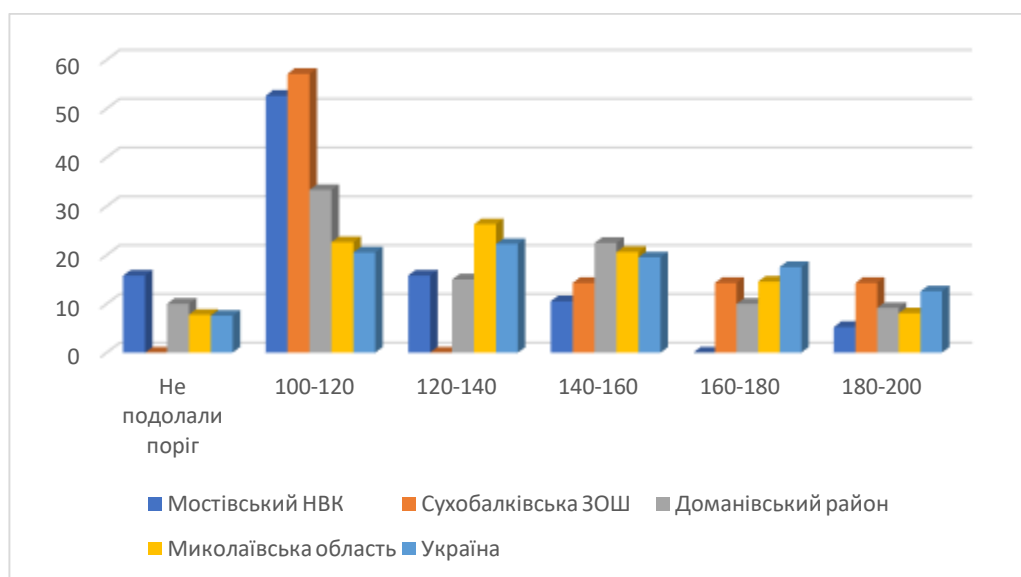

Рис. 4. Порівняння результатів ЗНО з української мови та літератури, 2017 р.

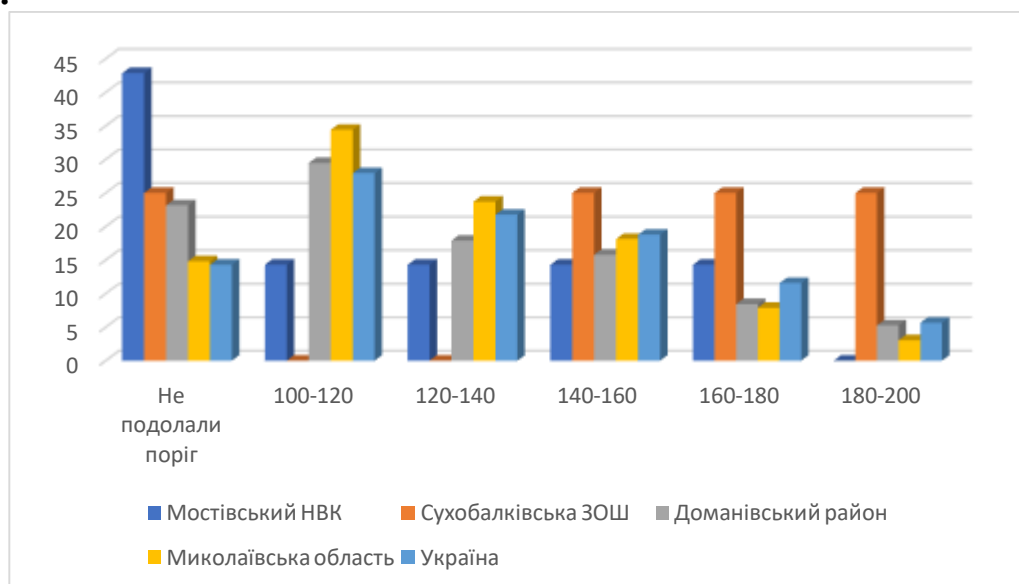

Рис. 5. Порівняння результатів ЗНО з історії України, 2017 р

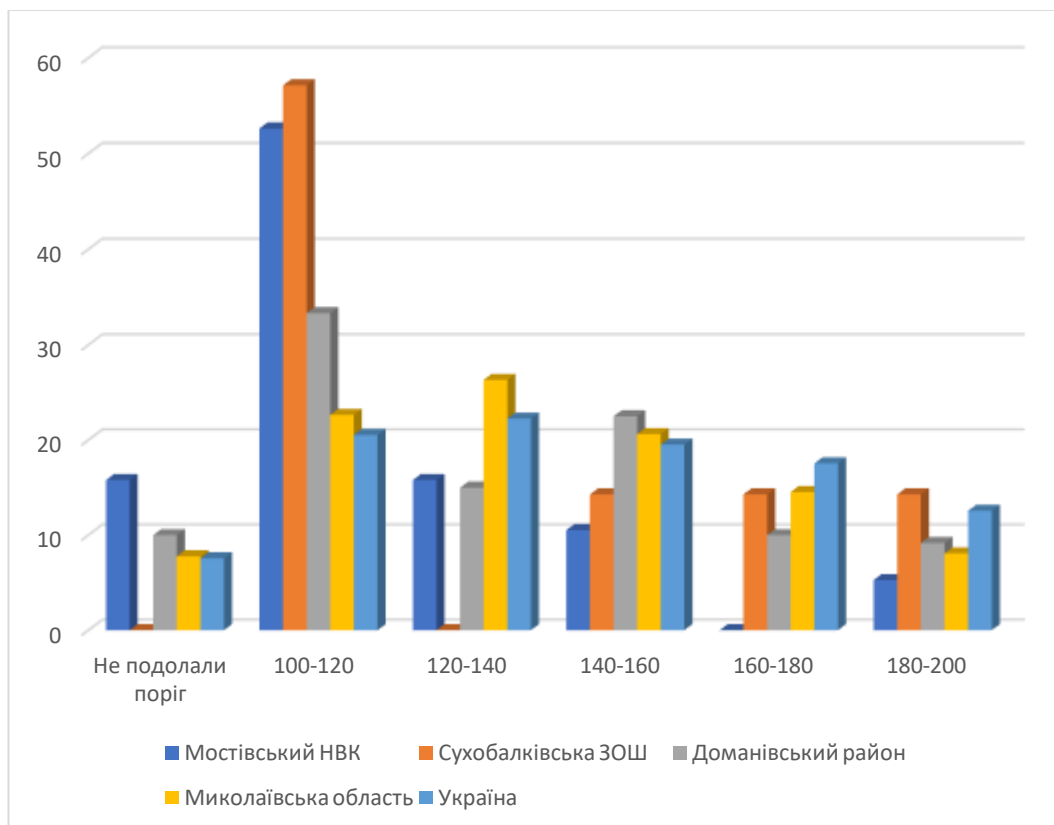

Рис. 6. Порівняння результатів ЗНО з математики, 2017 р.

Крім результатів ЗНО показником, який вимірює якість освітніх послуг є кількість учасників та переможців різноманітних конкурсів та предметних олімпіад. Заклади освіти Мостівської ОТГ не мають переможців всеукраїнських та міжнародних конкурсів та олімпіад. Педагогічні працівники не входять в журі таких конкурсів та предметних олімпіад. Також не проведено жоден районний захід чи олімпіаду на базі закладів освіти громади.

Найбільше призових місць з олімпіад на районному рівні у Сухобалківській школі, але всі ці призи взяли всього 2 учня. Також учнів цієї школи є призерами районних етапів різних конкурсів.

Найвагоміші результати Мостівське НВК має у спортивних конкурсах та заходах, Лідіївської ЗОШ у позашкільній освіті (її учні є призерами обласних конкурсів з вокалу та районних - з хореографії). Учні Олександрівської ЗОШ не завжди беруть участь у конкурсах та олімпіадах. Призові місця в районних олімпіадах школі займають лише учні початкових класів.

Близько 70% випускників закладів освіти ОТГ вступають до вищих навчальних закладів, але обирають регіональні вузи м. Миколаєва, рідше Одеси, та непопулярні спеціальності, мотивуючи це тим, що туди найлегше вступити на бюджет.

Інклюзія. В закладах дошкільної освіти 11 дітей з соціально незахищених верств населення, з них 1 дитина з інвалідністю. В закладах загальної середньої освіти вчиться 116 дітей з соціально незахищених верств населення, з них 6 з інвалідністю. До першого класу у 2018 році йде 2 інваліди, для них створено безперешкодний доступ

Діти з малозабезпечених сімей, АТО, сироти харчуються безкоштовно, залучені до всіх шкільних та позашкільних заходів, для них створюються безкоштовні екскурсії та безкоштовне оздоровлення в таборах, але не всі цим користуються.

Протягом 2017-2018 року учні 1-4 класів та пільгова категорія харчувались за кошти місцевого бюджету. Учні 5-11 класів за батьківська плату та спонсорські кошти. У Мостівському НВК є буфет з хлібобулочними виробами та гарячими напоями.

Кадрове забезпечення закладів освіти ОТГ

Всього у освітній сфері громади працює 142 особи, з них 73 особи педагогічні працівники. Мають педагогічні звання – 15 осіб, з них 2 особи вчитель-методист та 13 осіб старший вчитель. Нагороджені Знаком «Відмінник освіти України» - 1 особа та Почесною грамотою МОН – 2 особи.

Таблиця 4 – Кількість працівників у розрізі закладів дошкільної освіти

Назва закладу	Кількість працівників		Кількість педагогічних працівників	
	Всього	на 1 дитину	всього	на 1 дитину
Мостівський ДНЗ	14	4,1	6	9,7
Лідіївський ДНЗ	6	3,7	2	11
Сухобалківський ДНЗ	7	4,4	4	7,8
Мостівський НВК (дошкільний підрозділ)	6	6,2	3	12,3

Кількість працівників у розрізі закладів загальної середньої освіти наведена в додатку А.2.

Щодо вікового складу, то ситуація наразі в Мостівській ОТГ є досить непоганою: кількість вчителів пенсійного віку є незначною лише 3 особи, а середній вік педагогічних працівників становить 35-40 років. Проте вже в найближчі 10 років ситуація може змінитися (через старіння педагогічних колективів та виходу на пенсію) і заклади освіти можуть відчувати брак власних молодих кадрів.

Також на відміну від типової в Україні ситуації для сільських шкіл, переважна більшість вчителів місцеві. Приїжджі у Мостівському НВК – 1 вчитель, у Сухобалківській школі 2. А в Олександрівській школі лише 4 учителя місцеві, 7 приїждять. Аналогічна ситуація в Лідіївській школі - місцеві-7, приїждять – 9. До того ж Олександрівська і Лідіївські школи мають «найстарші» педагогічні колективи.

Педагогічні колективи в більшості стали протягом багатьох років. З одної сторони, це досить гарне явище, з іншого, є загроза «зупинки» професійного зростання колективу, відсутності бажання професійно конкурувати з колегами. Попри молодий вік педагогів, багато з них мають до 20 років педагогічного досвіду, що несе загрозу професійного вигорання та може у разі за певних умов негативного позначитись на навчальному процесі в цілому.

Щодо кадрової політики ОТГ, то у разі потреби вчителів школи самостійно шукають вчителя, допомога відділом освіти не надається. Не має також і кадрового резерву. В разі звільнення педагога дуже важко знайти заміну. Основна причина: віддаленість від центру, відсутність житла, відсутність доріг. Єдина мотивація – це праця в дружньому колективі та здобуття досвіду та стажу.

За даними керівників закладів вакансії відсутні. Але проблема з кваліфікованими кадрами фізико-математичного напрямку є у Мостівському НВК. Спеціалістів з географії, історії, німецької мови у Олександрівській школі.

Матеріально-технічне забезпечення закладів освіти

Загальна характеристика будівель, в яких знаходяться заклади освіти Мостівської ОТГ наведена в додатку А.3.

Особливу увагу потрібно звернути на Мостівський НВК. Мостівський НВК пристосоване приміщення (колишній маєток пана Ерделі) побудоване у 1878 році, інші корпуси 1912-1917 роки (колишні конюшні пана).

За останні два роки значно зросла кількість застудних захворювань дітей через значне зниження температури повітря в класних кімнатах, подекуди до + 10 C° у холодну пору року.

Усі опитані респонденти сходяться в тому, що відносно Мостівського НВК необхідно не просто покращити матеріально-технічну базу, але побудувати нову школу, яка б відповідала усім вимогам освітньої реформи і в майбутньому стала б опорною для громади.

Оцінка відповідності закладів загальної середньої освіти Мостівської ОТГ вимогам Нового освітнього простору в додатку А.4

Щодо початкових класів, з яких розпочалося впровадження реформи Нова українська школа, то відділом освіти та адміністраціями шкіл активно ведеться робота щодо забезпечення 1 класів усім необхідним.

Дитячі садочки знаходяться у пристосованих приміщеннях. Протягом 2017-18 років зроблено капітальний ремонт у Мостівському та Лідіївському ДНЗ, придбано нові меблі, замінено систему опалення у Лідіївському ДНЗ. Проблемою залишається харчоблок Мостівського ДНЗ, який знаходиться у окремому пристосованому приміщенні, потребує капітального ремонту дах Сухобалківського ДНЗ та приміщення дошкільного підрозділу Мостівського НВК.

Фінансування сфери освіти в ОТГ

Витрати на освіту в місцевому бюджеті:

Всього витрат – 18599558,00 грн. складають 53,5 % від бюджету ОТГ

З них освітня субвенція- 10861900,00

Місцевий бюджет-5463618,00.

Фінансування закладів загальної середньої освіти у 2018 р. у додатку А.5.)

Можлива оптимізація витрат (рис. 8). Так, у Мостівському НВК досить великими є витрати на заробітну плату непедагогічних працівників, а також витрати на енергоносії.

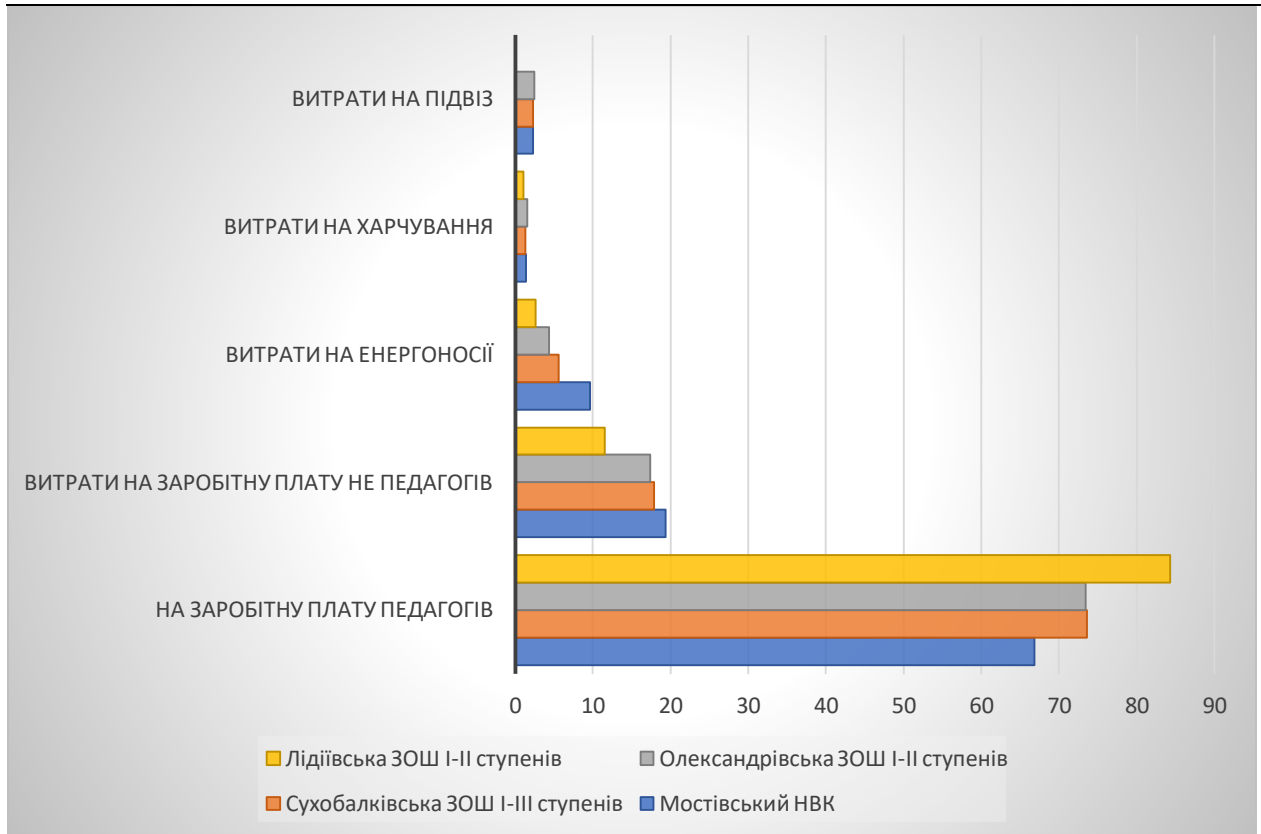

Рис. 7. Порівняння закладів загальної середньої освіти за структурою витрат, %

1.3. Результати опитування основних учасників освітнього процесу в Мостівській ОТГ

Протягом липня 2018 р. було опитано батьків, дітей та педагогічних працівників стосовно їх думки про якість освітніх послуг. З метою забезпечення повної анонімності були використаний інструмент Google – форма (додаток В). У результаті було опитано 52 батьків, 31 педагогічний працівник та 49 дітей. Виходячи з кількості опитаних, опитування можна вважати репрезентативним.

Результати соціологічного опитування учасників освітнього процесу, % до кількості опитаних

Питання	Батьки		Діти		Педагогічні працівники	
	Задоволені	Незадоволені	Задоволені	Незадоволені	Задоволені	Незадоволені
Загалом наскільки Ви задоволені чи незадоволені освітніми послугами, які надають школи Вашої громади?	69,2	9,6	75,0	4,2	80,0	10,0
Загалом наскільки Ви задоволені чи незадоволені освітніми послугами, які надають дитячі садочки Вашої громади?	75,7	8,1	-	-	66,7	8,3
Як Ви загалом оцінюєте роботу вчителів у школі, яку відвідує Ваша дитина (діти)?	77,0	5,7	81,2	6,3	-	-
Як Ви загалом оцінюєте роботу вихователів у дитячому садочку, який відвідує Ваша дитина (діти)?	78,3	2,3	-	-	-	-
Як загалом Ви оцінюєте створення у Вашій громаді опорної школи	53,9	28,8	41,7	27,1	40	43,3
Поставте оцінку співпраці учасників освітнього процесу в дитячих садочках Вашої	4 та 5 балів	1 та 2 бали	4 та 5 балів	1 та 2 бали	4 та 5 балів	1 та 2 бали

громади (1 – найгірша оцінка, 5 – найвища)						
Між вихователями і батьками	46	3	65	8	41	6
Між батьками і адміністрацією дитячого садочка	42	1	-	-	35	9
Між адміністрацією дитячого садочка і вихователями	40	1	-	-	38	6
Між адміністрацією і сільською радою	44	1	-	-	32	3
Між адміністрацією дитячого садочка і відділом освіти	42	1	-	-	38	6
Між вихователями і відділом освіти	38	1	-	-	38	6
Поставте оцінку співпраці учасників освітнього процесу в школах Вашої громади (1 – найгірша оцінка, 5 – найвища)						
Між вчителями і батьками	73	11	65	8	70	6
Між батьками і адміністрацією школи	61	19	67	8	64	12
Між адміністрацією школи і вчителями	76	3	77	4	80	6
Між адміністрацією і сільською радою	65	5	-	-	80	6
Між адміністрацією школи і відділом освіти	71	11	-	-	74	6

Між вчителями і відділом освіти	65	13	-	-	-	-
Між дітьми та вчителями	-	-	69	6	-	-
Між дітьми і адміністрацією школи	-	-	61	8	-	-
Оціни як в твоїй школі реалізується (1 – найгірша оцінка, 5 – найвища)	-	-			-	-
повага до особистості	-	-	71	12	-	-
доброзичливість і позитивне ставлення	-	-	67	14	-	-
довіра у відносинах	-	-	67	16	-	-
діалог – взаємодія – взаємоповага	-	-	59	12	-	-
розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків)	-	-	61	6	-	-
принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей)	-	-	59	8	-	-

Висновки з опитування (додатки С.1, С.2, С.3):

1. Найменш не задоволені якістю освітніх послуг в школах батьки. Найбільш задоволені педагогічні працівники. Якість послуг, які надають дошкільні заклади оцінюється батьками вище ніж в школах.
2. Роботу педагогічних працівників незадоволений лише кожен п'ятий опитаний, що свідчить про те, що не всі батьки пов'язують низьку якість освітніх послуг з незадовільною кваліфікацією педагогів.
3. Щодо співпраці учасників освітнього процесу, хоч більшість оцінок позитивні, але слід звернути увагу на негативні відгуки. Так, в школах найбільше відмічають:
 - **батьки** – відсутність співпраці між батьками і адміністрацією шкіл, а відносини з трудових колективів з сільською радою та відділом освіти отримали найбільше посередніх оцінок;
 - **педагоги** - найбільше негативних оцінок отримали взаємовідносини між батьками і адміністрацією шкіл та між вчителями та відділом освіти.
4. Ситуація з співпрацею учасників освітнього процесу в дитячих садочках дещо відрізняється від шкіл – значно менше негативних оцінок:
 - **батьки** – найбільш посередньо респонденти оцінюють відносини адміністрації дошкільних закладів з іншими учасниками освітнього процесу – батьками, вихователями та відділом освіти. Також батьки не надто задоволені комунікаціями відділу освіти з вихователями;
 - **педагоги** – негативно оцінили комунікації між адміністрацією дитячих садочків та батьками, вихователями та відділом освіти. Аналогічна думка батьків, що вказує на наявність проблем в управлінні дитячими дошкільними закладами.
5. Діти незадоволені, тим як в їх школах реалізується довіра у відносинах, діалог-взаємодія-взаємоповага, розподілене лідерство. В цілому діти досить активні, оскільки 75 % респондентів відповіли, що допомагають у організації заходів, які проводить їх заклади освіти.
6. Щодо створення опорної школи, то батьки найбільш позитивно оцінюють цю можливість, вчителі та діти найменше. Основні побоювання:
 - **батьків**, що школи не відповідають сучасним вимогам та не надають достатніх знань учням;
 - **дітей**, пов'язані з поганою якістю доріг та підвозом їх до опорної школи.

7. 55,8 % опитаних батьків дуже цікавляться і 26,9 % скоріше цікавляться тим, що відбувається у освітньому закладі, який відвідує їх дитина. Але лиш 47,1 % приймає безпосередню участь у заходах, які організовує їх заклад освіти, решта є лише пасивними спостерігачами.

8. 85,4 % дітей відповіла, що школа допомагає їм у реалізації професійних мрій. Проте діти просять посилити предмети природничо-математичного циклу. Більшість дітей відвідує різноманітні гуртки, секції, переважно у своїй школі і лише невеликий відсоток у районному центрі. 37 % дітей бажають відвідувати гуртки. Серед пріоритетних напрямів гурткової роботи вони називають – танцювальний та спортивні секції.

9. Педагогічні працівники регулярно підвищують свою кваліфікацію в структурах післядипломної освіти Міністерства освіти і науки України. Там же і надалі збираються підвищувати кваліфікацію.

1.4. SWOT – АНАЛІЗ НАДАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПОСЛУГИ В МОСТІВСЬКІЙ ОТГ

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
Молодий педагогічний колектив у Мостівському НВК Наявність педагогічних фахівців, які мають відповідні кваліфікації та досвід у педагогічній справі У Мостовому та Сухій Балці всі педагогічні працівники місцеві Створений відділ освіти ОТГ (як юридична особа) Участь молодіжної ради у розбудові освітньої сфери громади Наявність учнівського самоврядування в школах Співпраця та взаємозв'язок з органами самоврядування ОТГ Наявність приміщень у закладів освіти Заклади дошкільної освіти в належному стані	Відсутність фахових спеціалістів з деяких предметів (англійська мова, хореографія) В Олександрівській та Лідіївській ЗОШ відсутність місцевих педагогічних працівників Недостатнє фінансування закладів освіти з місцевого бюджету Недовіра до місцевих органів влади Непрозорість фінансування та витрат коштів Авторитарний стиль керівництва у освітній сфері громади (відділ освіти, адміністрація закладів освіти, зокрема шкіл Недостатньо якісний контроль адміністрації закладів освіти за наданням освітніх послуг Батьків змушують дофінансовувати школу Слабка методична робота працівників відділу освіти Відсутності зацікавленості влади для створення кращих умов для впровадження інтерактивності в навчальному процесі (відсутність інтернету в закладах освіти або наявність інтернет зв'язку низької якості) Матеріально-технічна база не відповідає вимогам реформи Нова українська школа

Наявність комп'ютерних класів у школах та оснащення деяких кабінетів інформаційно-комунікаційними технологіями (крім Олександрівської школи) Заклади дошкільної освіти забезпечені новими меблями Матеріально-технічне оснащення Мостівського НВК Виділене приміщення та кошти для ремонту Центру творчого розвитку дітей	Приміщення Мостівського НВК не відповідає сучасним вимогам, тому не може бути опорною школою для інших філій Відсутність закладу дошкільної освіти в Олександрівці Потребують ремонту в приміщення початкової школи в Мостівському НВК, Старші класи в Лідіївській школі знаходяться в Будинку культури Відсутність спортзалу або віддаленість його від школи (Мостове, Лідіївка) Застаріле оснащення комп'ютерних класів, Відсутність інформаційно-комунікаційних технологій в закладах дошкільної освіти та шкільних класах як того вимагає Новий освітній простір, ДНЗ Застарілі меблі в школах Недостатня кількість наочного матеріалу та придбання його вчителями та вихователями за власні кошти Аварійний стан даху в Сухобалківській школі
Діти в громаді мають високі розумові здібності та є активними Є активні батьки	Більшість батьків пасивні Недоступність закладів освіти через аварійний стан доріг Слабкий взаємозв'язок між закладами освіти громади Не сприйняття змін в освіті ОТГ деякими вчителями та керівниками закладів

МОЖЛИВОСТІ	ЗАГРОЗИ
Створення ОТГ, що сприяло збільшенню надходження податків, розширенню повноважень у сфері освіти та автономії в управлінні закладами освіти Підвищення уваги держави до освітньої галузі та впровадження реформи Нової української школи Участь в проектах ДФРР, обласних конкурсах проектів, які оголошує Миколаївська обласна державна адміністрація Залучення фінансових ресурсів міжнародних організацій (ЮНІСЕФ та інші) Співпраця з ДОБРЕ Наявність на території громади фінансово спроможних сільськогосподарських підприємств (Нібулон, Злагода, СПРАТ Україна, Богдана Хмельницького), фермерських господарств, які надають спонсорські допомоги Залучення додаткових коштів від інших спонсорів Часткове фінансування з ОТГ Можливість обмін досвідом з працівниками інших громад Підготовка молодих педагогічних працівників та випускників шкіл для роботи в школах громади, зокрема у Миколаєві Досить високий рівень заробітної плати педагогічних працівників Розширення можливостей підвищення кваліфікації педагогічних працівників та вільного обрання ними його форм і способів	Демографічна криза та зменшення кількості дітей в закладах освіти Пониження ступеня шкіл або їх ліквідація закладів Зниження бажання у дітей вчитися, оскільки вони не бачать перспектив Невідповідність запитів дітей більш і можливостей закладів освіти Неповернення молодих спеціалістів до шкіл Зниження престижності праці вчителя Загроза фінансової неспроможності громади в області освіти Відсутність належного фінансування галузі освіти державою Незадовільне сполучення між селами через аварійний стан доріг Корупція під час впровадження освітньої реформи

2. БАЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПОСЛУГИ В МОСТІВСЬКІЙ ОТГ

У 2023 р. освітні послуги у Мостівській ОТГ надаватимуться сучасними оновленими закладами освіти, в яких:

- всі учасники навчально-освітнього процесу (батьки, педагогічні працівники, органи місцевої влади, адміністрація закладів) дослухатимуться одне до одного та будуть активно взаємодіяти між собою заради розвитку дітей;
- працюватимуть креативні високваліфіковані педагоги, які будуть знати новітні вітчизняні та зарубіжні тенденції в освітній галузі та реагувати на них, постійно вдосконалюючи свої методики навчання;
- матеріально-технічна база закладів освіти буде модернізована відповідно до вимог освітньої реформи.

3. ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАЦІЙНИХ ЦІЛЕЙ. ПРЕЛІК ПРОЕКТІВ

Стратегічна ціль А . Налагодження ефективних комунікацій між усіма учасниками освітнього процесу

А.1. Створення умов для активізації учнівського самоврядування у школах

А.2. Створення умов для активізації роботи батьківських комітетів

А.3. Посилення зв'язків між закладами освіти громади

Операційна ціль	Назва проекту
А.1.	Активізація учнівського самоврядування у школах
А.2.	Активізації батьківських комітетів
А.3.	Посилення зав'язків між закладами освіти громади

Стратегічна ціль В : Підвищення якості навчального процесу

В.1. Вдосконалення педагогічної майстерності вчителями шкіл громади

В.2. Виховання власних молодих педагогічних кадрів

Операційна ціль	Назва проекту
В.1.	Створення у структурі відділу освіти методичного центру для надання кваліфікованої допомоги педагогічним працівникам
	Створення умов для самоосвіти педагогічних працівників
	Вивчення кращого досвіду вітчизняних та зарубіжних закладів шкільної та дошкільної освіти
В.2.	Виховання власних молодих педагогічних кадрів

Стратегічна ціль С. Приведення матеріально-технічної бази закладів освіти у відповідність до вимог Нового освітнього простору

С.1. Створення нового інформаційного простору

С.2. Капітальний ремонт покрівлі в Сухобалківській та Лідівській школах

С.3. Повна заміна систем опалення в Лідівській (початкова школа), Сухобалківській школах та Мостівському НВК

С.4. Обладнання зон для відпочинку дітей

С.5. Оновлення обладнання кабінетів математичного-природничого циклу

С.6. Капітальний ремонт приміщення для Олександрівського ДНЗ

С.7. Облаштування актових залів у Мостівському НВК та Сухобалківській школі

С.8. Виготовлення проектно-кошторисної документації нової школи у Мостовому

С.9. Обладнання внутрішнього туалету в Олександрівській школі

Операційна ціль	Назва проекту
C.1.	Створення нового інформаційного простору
C.2.	Капітальний ремонт покрівлі в Сухобалківській школі
	Капітальний ремонт покрівлі в Лідівській школі
C.3.	Повна заміна систем опалення в Лідівській школі (початкова школа)
	Повна заміна систем опалення в Сухобалківській школі
	Повна заміна систем опалення в Мостівському НВК
C.4.	Обладнання зон для відпочинку дітей
C.5.	Оновлення обладнання кабінетів математичного-природничого циклу
C.6.	Капітальний ремонт приміщення для Олександрівського ДНЗ
C.7.	Облаштування актового залу у Мостівському НВК
	Облаштування актового залу у Сухобалківській школі
C.8.	Виготовлення проектно-кошторисної документації нової школи у Мостовому
C.9.	Обладнання внутрішнього туалету в Олександрівській школі

Стратегічна ціль D. Урізноманітнення форм позашкільної освіти у Мостівській ОТГ

D.1. Створення структурного позашкільного підрозділу на базі Мостівського НВК

Операційна ціль	Назва проекту
D.1.	Створення структурного позашкільного підрозділу на базі Мостівського НВК

4. ПОКАЗНИКИ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ

Перелік кількісних результатів

Назва	Базовий показник	Плановий	2019	2020	2021	2022	2023
Кількість педагогічних працівників, які пройшли стажування в кращих закладах України та Європи	0	20	5	10	15	20	20
Кількість класів, в яких модернізовано інформаційний простір	3	23	8	13	18	23	23
Кількість класів природничо-математичного циклу, які обладнані відповідно до вимог нового освітнього простору	0	12	0	3	6	9	12
Кількість обладнаних зон для відпочинку дітей	0	4	0	1	2	3	4
Облаштовані актові зали	0	2	0	0	0	1	2
Обладнаний внутрішній туалет в Олександрівській школі	0	1	0	0	1	1	1
Створення структурний позашкільний підрозділ на базі Мостівського НВК	0	1	1	1	1	1	1
Капітально відремонтоване приміщення для Олександрівського ДНЗ	0	1	0	0	0	0	1

Перелік якісних результатів включає зміни, які відбудуться в громаді з впровадження Плану покращення послуги

Назва	Визначення	Одиниці виміру	2019	2020	2021	2022	2023
Покращено отриманих учнями	якість знань % випускників, які здають ЗНО на 160 балів і вище (в розрізі обов'язкових предметів), %: – математика – українська мова та література – історія України		10	20	30	40	55
			5	15	25	35	55
			14	25	35	45	55
	Кількість учнів, які є призерами обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсів і предметних олімпіад, МАН		0	1	2	3	4
Підвищено кваліфікацію педагогічних працівників	Кількість педагогічних працівників, які є призерами фахових обласних, всеукраїнських і міжнародних конкурсів		0	1	2	3	4
Зріс охоплення дітей позакласною діяльністю	Кількість дітей, які відвідують гуртки, факультативи, спецкурси на території громади		45	50	55	60	65
Активізовано батьків	Кількість батьків, які приймають участь у спільних заходах		40	45	50	55	60

5. ПЛАН ДІЙ

План дій по реалізації SPID складений відповідно до пріоритетів та можливостей Мостівської ОТГ. У плані дій обрано 3 періоди реалізації завдань з удосконалення послуги з водопостачання та водовідведення.

I період – короткострокові (пріоритетні). Термін реалізації (2019-2020рр.) - проекти та заходи, які потрапили в червоний сектор Плану дій.

II період – середньострокові. Термін реалізації (2020-2021) – проекти, які у II рік виконання плану пересікаються з короткостроковими. Вони потрапили у зелений сектор.

III період – довгострокові завдання. Термін реалізації (2022-2023). Проекти та завдання, які потребують значних фінансових вкладень та ресурсів. Вони знаходяться у синьому секторі.

№ за пріоритетністю	Проект
1	Створення нового інформаційного простору у закладах освіти громади
2	Капітальний ремонт покрівлі в Сухобалківській та Лідіївській школах
3	Повна заміна систем опалення в Лідівській (початкова школа), Сухобалківській школах та Мостівському НВК
4	Створення умов для активізації учнівського самоврядування у школах
5	Посилення зав'язків між закладами освіти громади
6	Створення умов для вдосконалення педагогічної майстерності вчителів шкіл громади
7	Створення структурного позашкільного підрозділу на базі Мостівського НВК
8	Створення умов для активізації батьківських комітетів
9	Оновлення обладнання кабінетів математичного-природничого циклу
10	Обладнання зон для відпочинку дітей
11	Обладнання внутрішнього туалету в Олександрівській школі
12	Капітальний ремонт приміщення для Олександрівського ДНЗ
13	Облаштування актових залів у Мостівському НВК та Сухобалківській школі
14	Виховання власних молодих педагогічних кадрів
15	Виготовлення проектно-кошторисної документації нової школи у Мостовому

Червоним кольором позначені проекти, які термінові, і починають виконуватися негайно
Зеленим – середньострокові 2-3 роки
Синім – довгострокові 4-5 років

6. МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОСЛУГИ.

Моніторинг реалізації плану удосконалення послуг здійснюється відділом освіти, молоді та спорту Мостівської ОТГ один раз на пів року. Проект плану удосконалення послуги виноситься на обговорення

громадськості та затверджується сесією Мостівської сільської ради об'єднаної громади. Відповідальні підрозділи вносять заплановані заходи та проекти у річний план та реалізують помісячно.

Для забезпечення моніторингу ефективності виконання Плану удосконалення послуги на етапі формування плану дій (розробки карток проектів) розроблена система індикаторів.

Базову інформацію, необхідну для визначення результатів виконання проектів містить Проектний листок, у якому відображені ресурси (матеріальні засоби, бюджет, виконавці, відповідальні), процеси (календарний план реалізації заходів) та результати (показники досягнення очікуваних результатів реалізації проекту).

Для підготовки системи індикаторів потрібно визначення очікуваних результатів, які часто носять якісний характер, а отже, не можуть бути оцінені інакше, як шляхом соціологічних або експертних опитувань.

Кількість показників мінімізована, оскільки їх надлишок вимагає багато витрат часу та інформації для обробки, знижує можливості управління.

В процесі роботи над показниками сформована таблиця показників ефективності виконання Плану покращення послуги та визначається порядок збору, систематизації інформації, відповідальні за збір даних та періодичність збору даних. Для кожного показника визначаються наступні характеристики: назва; опис методу розрахунку; джерело даних; періодичність розрахунку; базове значення показника; планове (прогнозоване) значення показника; особа (особи) відповідальні за розрахунок або збір даних за показником. Перелік рекомендованих показників наведено нижче.

У ході моніторингу виконання Плану удосконалення послуг вирішується низка завдань: контроль за реалізацією Плану в цілому; оцінка ступеню досягнення прогресу за стратегічними напрямками, стратегічними та оперативними цілями; аналіз інформації щодо змін зовнішніх і внутрішніх чинників розвитку громади для уточнення та корегування (актуалізації) цілей Плану.

Після розробки та затвердження План удосконалення має стати місцевою нормативною базою формування річного бюджету Мостівської сільської ради та річної програми соціально-економічного розвитку громади. Фінансове забезпечення реалізації Плану здійснюватиметься за рахунок усіх джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством України, в тому числі: коштів державного бюджету; місцевих бюджетів; міжнародної технічної допомоги; міжнародних фінансових організацій; інвесторів, донорських організацій тощо. У процесі впровадження Плану будуть брати участь різні організацій та окремі особи, виникатимуть нові спільні проекти.

План удосконалення має коригуватися зважаючи на зовнішні та внутрішні обставини, які також будуть змінюватися. Принаймні один раз на рік Робоча група за потребою має забезпечити розробку нових Проектних листків (з алгоритмом виконання проекту, із зазначенням результатів, показників, відповідальних осіб та виконавців, строків та джерел ресурсів для досягнення цілей) до проектів, впровадження яких розпочинається наступного року. Потрібно стежити за тим, щоб Стратегічні цілі, Оперативні цілі та Проекти Плану впровадження залишалися доречними, актуальними і виконувалися.

Щороку Робоча група проводить повторне соціологічне опитування думки усіх учасників освітнього процесу та відстежує динаміку задоволеності якістю послуги.

Проекти та заходи, відображені у Плані можуть бути скореговані, зміни внесені до Плану повинні бути затверджені сесією. Відділ освіти, молоді та спорту безпосередньо відповідає за реалізацію проектів, розробку планів та внесення їх у план соціально- економічного розвитку громади.

План моніторингу

Очікуваний результат	Індикатори	Вихідні показники	Показник, який необхідно досягти	Різниця	Джерело даних	Метод отримання даних	Частота	Відповідальний
Підвищення рівня знань учнів	% випускників, які здають ЗНО на 160 балів і вище у розрізі предметів (а саме українська мова, математика, історія України)	25 %	55 %	30 %	Український центр оцінювання якості освіти	Оприлюднені офіційні дані	1 раз на рік	Відділ освіти, вчителі-предметники
	Кількість учнів, які є призерами обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсів і предметних олімпіад, МАН	0	4	4	Відділ освіти	Звіт, дипломи, подяки, грамоти	1 раз на рік	Керівники закладів освіти, вчителі
	Середній бал учнів у розрізі шкіл і класів	7	9	2	Школи	Класні журнали, звіти	2 рази на рік	Керівники закладів освіти, вчителі
Зростання рівня охоплення дітей позакласною діяльністю	Кількість дітей, які відвідують гуртки, факультативи, спецкурси на території громади	40 %	65 %	25 %	Відділ освіти	Звіти	4 рази на рік	Відділ освіти
Підвищення кваліфікації педагогічних працівників	Кількість педагогічних працівників, які є призерами фахових обласних, всеукраїнських і міжнародних конкурсів	0	4	4	Заклади освіти	Звіт, дипломи, подяки, грамоти	1 раз на рік	Керівники закладів освіти
	Кількість педагогічних працівників, які пройшли	0	20	20	Відділ освіти	Звіти, сертифікати	1 раз на рік	Керівники закладів освіти

	стажування в кращих закладах України та Європи					або інші підтверджуючі документи		
Покращення інформаційних компетентностей учнів	Кількість класів, в яких модернізовано інформаційний простір	3	23	20	Заклади освіти	Звіти	1 раз на рік	Керівники закладів освіти
Покращення природничо-математичних компетентностей учнів	Кількість класів природничо-математичного циклу, які обладнані відповідно до вимог нового освітнього простору	0	12	12	Школи	Звіти	1 раз на рік	Керівники закладів освіти
Активізація батьків	Кількість батьків, які приймають участь у спільних заходах	40 %	60 %	20 %	Заклади освіти	Звіти	1 раз на рік	Керівники закладів освіти

